

Merre magyar kataszter?

Dr. Niklasz László üzletág igazgató, Geometria Kft.

1. Bevezetés

Mielőtt a kérdés és az arra adandó válasz kifejtésére térnénk rá, nem árt röviden meghatározni, mi is értekezésünk tárgya, mivel az eredeti fogalom a több mint egy évszázad alatt a köztudatban elhalványodni, illetve torzulni látszik. Az előző megállapítást az támasztja alá, hogy a kataszter intézményét az elmúlt másfél évszázadban a legkülönbözőbb néven nevezték hazánkban, az utóbbit pedig az, hogy gyakran módosították az alaptevékenységét, illetve a katasztert gyakran összetévesztik a földadókataszterrel. Kataszteri felmérésről az 1856-ban megindult részletes felmérés óta beszélhetünk. A kataszter fogalma alatt a létrehozásakor alapvetően kétféle dolgot értek:

- olyan műszaki és nyilvántartási tevékenység, amely arra irányul, hogy megbízható műszaki alap – azaz egy műszaki adatleltár – álljon rendelkezésre a földadó megállapításához, a telekkönyvi betétek szerkesztéséhez és egyéb, pl. birtokrendezési eljárásokhoz;
- jelenti azt a szervezetet is, ami a fenti tevékenységeket végrehajtja a közigazgatás részeként.

A következőkben azt foglaljuk össze, mi indokolja kérdésünk felvetését, mitől vált aktuálissá ez a kérdés.

1. Csatlakoztunk az Európai Unióhoz, amelyben napirenden van a kataszter megújítása, szerepének pontosítása, illetve ehhez kapcsolódó projektek megvalósítása.

2. Nemzetközi szervezetek megfogalmazták a modern kataszterrel kapcsolatos elképzeléseiket és elvárásaikat.

3. Lezárult a Nemzeti Kataszteri Program (NKP) első szakasza.

4. Jövő évtől bevezetésre kerül az Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer (IIER), és ezzel működésbe lép a mezőgazdasági parcella-azonosító rendszer.

5. Újra napirendre került az egységes ingatlan-nyilvántartás telekkönyvre és kataszterre való szétválasztása.

Az előzőekből adódik, hogy a kataszter eredeti megfogalmazása mára már nem tartható fenn, a törekvés az, hogy a jelen kor követelményeihez igazítsák a rendszert. A továbbiakban azt vizsgáljuk, hogy vajon milyen kihatásai várhatók ennek a folyamatnak hazánkban, illetve a hazai események mennyire vannak összhangban a nemzetközi törekvésekkel.

2. Kataszter az Európai Unióban

Az Unión belül sem a kataszter intézményrendszere, sem a tevékenysége nem egységes. Ez ösztökélte a szakmapolitikusokat arra, hogy az utóbbi években kiemelten foglalkozzanak a kérdéssel. Ennek egyik kézzelfogható eredménye az EU kataszterről szóló első kongresszusán 2002. májusában megjelent vitaanyag, a „Kataszteri nyilatkozat *elvéi az Európai Unióban*” volt, amely 12 pontban rögzítette a felvetéseket. Ismertetése az [1] alatt található. Időközben a tagországok kataszterrel kapcsolatos tevékenységének összehangolására létrehozták a Kataszteri Állandó Bizottságot¹, amely tavaly októberben megtartotta első ülését is. Ezen további javaslatok születtek, többek között a nyilatkozat értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatosan [11,12].

Az EU törekvések lényege a következőkben foglалható össze:

- áttekintették a tagországok és a csatlakozó országok kataszteri rendszereit [8], amelynek eredményeként arra a megállapításra jutottak, hogy az egységesítés érdekében irányelveket kell megfogalmazni, és a szakmai kérdések megvitatásának pedig meg kell teremteni az állandó fórumát;
- a csatlakozó országokat támogatták (pl. PHARE program révén) abban, hogy működő és számítógépesített kataszteri rendszereket hozzanak létre;
- a nyilatkozat túlmutat a kataszter eddigi megközelítésén, tehát nemcsak a birtokviszonyok nyilvántartásához szükséges műszaki adatokra és/vagy a földadózáshoz szükséges információkra fókuszál, hanem földinformációs rendszerként kívánja a katasztert definiálni;

1) Permanent Committee on Cadastre in the EU

- a fenti megközelítéssel a tagországok és az EU intézmények szélesebb körű igényeit tervezik ki-elégíteni;

- a megközelítést projektek formájában tesztelik; egyik példája az EULIS², amelynek keretében azokat a feltételeket tisztázzák, amelyek biztosítják, lehetővé teszik valamennyi tagországra vonatkozóan a földinformációk interneten keresztüli elérését a közeljövőben.

3. Nemzetközi szervezetek a kataszterről

A Földmérők Nemzetközi Szervezete (FIG) – érthető módon – évek óta intenzíven foglalkozik a kataszter megújításával, szerepének újragondolásával [2]. E célból a 7. Bizottság (Kataszter és földügyi igazgatás) keretében külön munkacsoportot működtetett, kataszter megreformálása néven, 1998-2000 között, amely két jövőbementő szakmai anyagot tett le az asztalra [4,5]. Egyidejűleg a 7. Bizottság szoros kapcsolatot épített ki az ENSZ számos szervezetével, ezek közül az Európai Gazdasági Bizottságot (UN-ECE) emeljük ki. Ennek terméke volt többek között a Bathursti Nyilatkozat – a földügyi igazgatás, mint a fenntartható fejlődés infrastruktúrája témakörben elkészített tanulmány [3].

A Világbank is egyre inkább felismeri, hogy az elmaradott országok fejlődésének egyik gátja a földnyilvántartás és a földpiac hiánya. Ennek tudható be többek között, hogy a Világbank és hazánk támogatásával³ 2003-tól létrejöhett budapesti székhellyel a Közép-európai Földügyi Tudásközpont (CelkCenter), továbbítva Európa elmaradottabb térségei felé a már megszerzett tudást, tapasztalatot.

A földnyilvántartási rendszerek létrehozásával, megreformálásával kapcsolatos nemzetközi tevékenység és együttműködés napjainkra olyan szerteágazóvá vált, hogy e keretek között nem tekinthető át. Példaként említjük az UN-ECE szervezésében 2000-ben, Tiranában tartott munkaműhelyt, amelynek témája a köz- és magánszféra kapcsolata a földnyilvántartási rendszerek létrehozásában, vagy a 2001-ben az UN-ECE földügyi igazgatás munkacsoportjának Genfben tartott ülését, amely e terület vonatkozásában a köz- és magánszféra együttműködését, illetve a földinformációk szabad elérését vitatta meg, továbbá a földügyi igazgatás és a fenntartható városfejlesztés kapcsolatát taglaló tanulmányt [6].

Az előzőekben említett, kibontakozó széleskörű együttműködésből a kataszterre vonatkozóan a következő általánosítható megállapítások vonhatók le:

- a kataszter eredeti célkitűzései megmaradtak ugyan, de a világméretű fejlődéssel, a fejlődés fenntarthatóságának igényével a célok köre jelentősen bővült, ami a hagyományos katasztert egy bővebb információtartalommal és funkcionális lehetőségekkel rendelkező földinformációs rendszerkörnyezetbe helyezi;

- az informatika és a telekommunikáció dinamikus fejlődése új lehetőségeket tár fel, amelyek egyre inkább előtérbe helyezik a rendszerek hatékonyságának növelését célzó törekvéseket; az új működési modellek, adatkezelési eljárások összevetése és a legjobb kiválasztása a kataszteri rendszerek működtetésének nagy kihívása [5];

- a kataszter felvázolt jövőképe – a kataszter intézményét a köz- és magánszféra közötti együttműködésre fogják alapozni;

- a megreformált kataszter olyan gazdasági szervezetben fog működni, ami lehetővé teszi a beruházásra és a karbantartásra fordított pénzeszközök visszanyerését;

- ez utóbbi megvalósításának egyik feltétele, hogy bevezessék a kataszteri rendszerek hatékonyságának mérését [5].

4. Nemzeti Kataszteri Program

Lezárult a NKP első fejezete, amely hosszú tervezési és előkészítési szakasz után 1997 szeptemberében indult, amikor lehetőség nyílt a 2,6 milliárd forint áthidaló hitel felhasználására a program induló feladatainak finanszírozására, az 1087/1997. számú kormányhatározat alapján.

Emlékeztetőül érdemes felsorolni az eredeti célkitűzéseket [10], amelyek a következők voltak.

a) Az ingatlan-nyilvántartási adatok feldolgozásának meggyorsítása, illetve bevétele a földhivatali számítógépes rendszerbe.

b) Kataszteri (földmérési) térképek felújítása.

c) A földprivatizáció által érintett területek rendezése.

d) Egy új információs rendszer kidolgozása a földhasználat rögzítésére és elemzésére, az agrárstatisztika támogatása céljából.

e) Digitális topográfiai térképmű (1:10 000 méretarányban) elkészítése és felújítása.

f) Korszerű földértékelési eljárás kiterjesztése további területekre.

A kitűzött célok alapján elmondható, hogy azok nemcsak a kataszter megújítását foglalták magukba,

2) European Land Information Service

3) A támogatók közé az ENSZ FAO is csatlakozott – Szerk.

hanem a szakterület általános modernizálását, így a program szakmai stratégiának is felfogható volt.

Az NKP 6,6 milliárd forint nagyságú költségtervnek elfogadásakor a kormányzat az eredeti célkitűzéseket a következőkre szűkítette:

- földmérési alaptérképek (kataszteri térképek) digitális adatbázisának előállítás, illetve felújítása szabványosított formában;
- az ingatlan-nyilvántartás számítástechnikai felteleinek továbbfejlesztése;
- a digitális kataszteri adatbázisok előállításával és szabványosításával összefüggő oktatás, továbbképzés.

A szűkítés – ami nyilvánvalóan a pénzügyi kormányzat nyomására történt – miatt a szakterület vezetése arra törekedett, hogy a kimaradt feladatok se maradjanak el, hanem más forrásokból kerülhessen sor a finanszírozásukra. Így valamennyi cél elérése érdekében történtek lépések, de lényegében az eredeti célkitűzések közül az a) pontban, illetve a szűkített körből a harmadik bekezdésben megfogalmazott feladatot sikerült az évek során maradéktalanul teljesíteni. Ez azt jelenti, hogy a rendelkezésre állt hitelkeret kimerülésével a programot javasolt felülvizsgálni, az elért eredményeket elemezni, és ennek alapján a folytatásra vonatkozó javaslatokat megfogalmazni.

5. Mezőgazdasági parcellák azonosítása és a kataszter

Az IIER bevezetésével egyidejűleg létre kell hozni a gazdálkodók földhasználatának rögzítését lehetővé tevő azonosító rendszert és a földhasználat nyilvántartását. A parcellák azonosítására többféle módszer adódik, ennek alkalmazásában uniós kikötés nincs [15]. A realitás és a gazdaságosság azonban az adott tagország korábbi földnyilvántartásának adottságaihoz való igazodást diktálja. Tekintettel arra, hogy a földtulajdonlás és a földhasználat hazánkban jelentősen elszakadt egymástól, ezért a meglévő nyilvántartások használata a parcella-azonosításban csak részben valósítható meg. A kataszterre vonatkozó hivatkozási adatok nem mellőzhetők, ugyanis egyértelműen igazolnia kell tudni a gazdálkodónak, hogy jogszerűen – mint tulajdonos vagy bérlő – használja egy parcella területét. A jogosultság kérdésének egyszerű eldöntését, így az ellenőrzés költségének csökkentését eredményezi a kataszteri adatok használata. Ennek tipikus esete, ha egy területre többszörös használatot jelentettek be.

4) European Union Directorate General Joint Research Centre – Ispra

Egy EU DG JRC⁴ összeállítás szerint [7] 2001-ig a 15 tagállam közül 7 használt tisztán kataszteri térképet a parcella-azonosításhoz. Ehhez hozzájárult természetesen az is, hogy voltak olyan országok, amelyek ebben az időpontban nem rendelkeztek ilyen térképpel, pl. Görögország, Portugália. Az említett időpontig 8 ország fejlesztett ki egyedi azonosítási rendszert, illetve 6 alapozta azt ortofotóra. Többnyire olyanok, amelyek nem rendelkeztek megfelelő térképi alappal, pl. Görögország, Portugália, Írország, Finnország. A térinformatika bevezetésével azt vetítik előre, hogy az ortofotó alkalmazásának aránya növekedni fog.

A kataszter szerepe vonatkozásában az eddigi gyakorlat alapján a következő megállapítások tehetők:

- minden tagállam, amely rendelkezett kataszterrel, felhasználta azt a parcella-azonosítás megkönnyítésére;
- a parcella-azonosításban a térinformatikai eszközök 2005-től előírt kötelező alkalmazása, továbbá a helyszíni ellenőrzés távérzékeléssel történő végrehajtásának előírása, az ortofotók használatának szerepét növeli;
- a parcella-azonosító rendszer megjelenése nem befolyásolja a kataszter szerepét, azaz egymást nem váltják ki, ugyanakkor a két rendszer közti kapcsolat fenntartása indokolt.

6. Telekkönyv és kataszter

A telekkönyv visszaállításának gondolata a rendszerváltozás óta rendszeresen felvetődik, különösen akkor erősödnek fel ezek a hangok, amikor kormányváltásra került sor, vagy pedig az ingatlan-nyilvántartás működésében lépnek fel zavarok. Mivel a változtatás indokaként nemcsak a rendszer működésének problémái, hanem az intézményrendszer felügyeletének kérdése is felvetődik, érdemes körülnézni e tekintetben Európában. Az UN-ECE megbízásából készített tanulmány [8] szerint a megvizsgált 37 európai országból 21-ben (mintegy 57%) tartozik az ingatlan-nyilvántartás az igazságügyi minisztérium felügyelete alá. Ugyanakkor a kataszter működtetése a legkülönbözőbb tárcák hatáskörében történik. Az ingatlan-nyilvántartás működtetésével kapcsolatosan felmerülő alapkérdés vonatkozásában a következő megállapítások tehetők:

- az intézmény felügyeletének hovatartozása nem döntő szakmai érv; ugyanakkor megjegyezzük, hogy az EU tagországok viszonylatában a fenti arányszám kedvezőbb az igazságügy javára, mely viszont érv lehet a politikai döntéshozók felé a telekkönyv visszaállításának indoklására;

- az előzőből következik, hogy a rendszer – be-
leértve a jogi szabályozást, a technikai megvalósítást és az intézményt – működésének színvonala a meghatározó;

- a gazdasági élet globalizálódására, a föld szaporodó népességére és korlátozott erőforrásaira, valamint a fenntartható fejlődés által támasztott új igényekre és követelményekre tekintettel, a szakemberek azt a megoldást támogatják, amely a te-
lekkönyv és a földkataszter adatainak együttes kezelését valósítja meg, lehetővé téve a hatékonyabb adatkezelést, a földpiac működtetését stb. [16].

7. Merre tovább?

A következőkben a témaköröket sorra véve fogalmazzuk meg hazai vonatkozású megállapításainkat, illetve tesszük meg javaslatainkat.

1. Kataszter az Európai Unióban

Számos uniós kataszteri irányelvnek már most is megfelel a hazai egységes ingatlan-nyilvántartási rendszer (amiről tudjuk, hogy több mint a hagyományos kataszter), ezért csak a hiányosságokra hívjuk fel a figyelmet. Ezek a következők.

- A jelenlegi számítógépes rendszer éppen a kataszteri rendszerekre jellemző térképi adatokat nem képes kezelni, ezért a telekkönyv leválasztása esetén kritikus helyzetbe kerülne, ami megkérdőjelezhetné ebben a torz formájában való fenntartásának indokoltságát.

- Az előzőekből kifolyólag több mint sürgető a digitális térképi adathiány és a rendszer inkonzisztens funkcionális működésének megszüntetése. Mint tudjuk, az első ok felszámolása jelentős pénz és idő ráfordítást igényel, ezért elengedhetetlen, hogy gazdasági megközelítésből alternatív megoldások kerüljenek kidolgozásra mind a térképi adatellátás (előállítás), mind az adatpolitika vonatkozásában, a tevékenység elemzése révén. Ehhez kiváló mintául szolgálhat az osztrák vagy a svájci példa [9,13]. Ezek az országok jobb gazdasági helyzetben vannak hazánknál, mégis szükségét látták a földmérési-térképészeti tevékenység, illetve az ezt végző intézmény közgazdasági elemzésének és megreformálásának. Mire várunk hát? Ezt nem ódázhatjuk el!

- Az egyik megfogalmazott kataszteri irányelv azt mondja: „az egyes tagállamok kataszterében rögzített információkhoz valamennyi európai tagállam polgárának, társaságainak, állami és magáncégeinek hozzá kell férniük.” Ez egyértelműen jelzi, hogy a TAKAR-NET mielőbbi éles működtetése kulcskérdés, és hogy milyen irányba kell azt továbbfejleszteni.

- Egy további iránymutatás a nyilatkozatból: „várható a magánszférával való együttműködés a tagországok katasztereinek létrehozásában és a változások vezetésében.” Ez a megfontolás arra épít, hogy a magánszféra révén olyan tőke, ill. know-how bevonás, innováció valósítható meg az állami szektorban, amelyhez nincsenek meg, vagy szűkösek az erőforrásai. Ez a magyar valóságra teljesen ráillik. Ennek ellenére, pl. a mezőgazdasági parcella nyilvántartás és annak változásvezetése vonatkozásában ennek az ellenkezője zajlik. Nem nehéz megjósolni, hogy ez a tőke hiányozni fog az ingatlan-nyilvántartási rendszer működtetéséből.

Azt válaszolhatjuk a „merre tovább?” kérdésre, hogy a jövőben az EU kataszteri alapelveinek figyelembevétele mellett, a rendszer hatékony és gazdaságos működtetésének kérdései fognak előtérbe kerülni. A szolgáltatási jelleg domborodik ki. Ennek megvalósításához azonban az állam részéről nem várható plusz ráfordítás. Az EU szemlélet a magánszféra fokozott bevonása irányába mutat.

2. Nemzetközi szervezetek a kataszterről

A nemzetközi szervezetek törekvéseiből azt a hazai következtetést vonhatjuk le, hogy az egységes ingatlan-nyilvántartás nagyjából azoknak a törekvéseknek felel meg, amelyek az eredeti, korlátozott funkcionáló katasztert egy többfunkciós földinformációs rendszer irányába javasolják fejleszteni, tehát ez az út helyes. Ugyanakkor a szakemberek rámutatnak arra, hogy egy ilyen komplex rendszer működtetésénél már döntő kérdés a hatékonyság. Az egész rendszerre – tehát a szervezetre is – vonatkozóan vizsgálni kell, hogy hatékonyság, eredményesség szempontjából megfelel-e a célkitűzéseknek, és ha nem, korrigálni kell a működést és/vagy a célokat. Ha ezek a feltételek nem teljesülnek, akkor az először a rendszer működési zavaraihoz, végső soron pedig ellehetetlenüléséhez vezet. Ennek jelei jól felismerhetők a földhivatalok működésén. Az említett esetben szokták a politikai döntéshozók a célokat módosítani, azaz szétdarabolják az addigi komplex rendszert. Talán még nem késő a működés elemzése és korrekciója. Mi javasolható?

- Az intézményrendszer működésének közgazdasági szemléletű átvilágítása és elemzése. Ennek alapján alternatív javaslatok készítése a döntéshozók számára, majd a szükséges intézkedések meghozatala. Ehhez a tevékenységhez jó kiinduló anyag lehet a korábbi svájci-magyar bilaterális államközi kapcsolatok keretében megvalósított kataszteri projekt, know-how transzfer alprojektjének terméke, a „Teljesítményalapú feladat-meghatározás és -finanszírozás bevezetése a földhivatalokban” c. tanulmány [14].

• A fentiek megvalósításához támogatás, segítség, tapasztalatátadás szerezhető a különböző nemzetközi szervezetektől. Ez jól jöhet a döntéshozók meggyőzéséhez is. Ugyanakkor ez a tevékenység összhangban van az EU kataszterről szóló 12. irányelvében megfogalmazottakkal.

3. Nemzeti Kataszteri Program

A kataszteri program folytatásával kapcsolatos elképzelések, tervek kidolgozása véleményünk szerint nem vonatkozatható el az előző pontban megfogalmazottaktól, azaz a célt vagy célokat csak a szakmai és közgazdasági feltételek összehangolásával szabad megadni. A kataszteri program jövőjét az fogja meghatározni, hogy sikerül-e olyan feladatokat, prioritásokat találni, amelyek elfogadtathatók a politikai döntéshozókkal, összhangba hozhatók a nemzetgazdaság igényeivel, és meggyőzően hatnak a közvélemény számára is.

4. Mezőgazdasági parcellák azonosítása és a kataszter

A mezőgazdasági parcella nyilvántartás felállítása – tekintettel arra, hogy általa lényegében az aktuális év földhasználata kerül rögzítésre – kérdéseket vet fel a korábban létrehozott földhasználati nyilvántartás tekintetében:

• van-e gazdasági racionalitása, hogy két egymást részben átfedő nyilvántartást párhuzamosan vezessenek?

• ha nem kerül sor ezek összevonására, akkor ezeket össze kell hangolni, gondoljunk például a nyilvántartott területi minimum értékére vagy a használatot rögzítő földrajzi adatok kezelésére;

• ha összevonásra kerül a két nyilvántartás, akkor ennek az „új” nyilvántartásnak az ingatlan-nyilvántartással való kapcsolatát is biztosítani kell;

• egyébként pedig a problémakör kezelésénél a szakmai döntéshozók figyelmébe ajánljuk a kataszteri irányelv 9. pontjában rögzítetteket: „... valahányszor ez lehetséges, új földinformációs adatbázisok létrehozását el kell kerülni, amennyiben ezeket az adatbázisokat a már meglévő kataszteri információk helyettesíteni tudják...”;

• végül, az így vagy úgy kialakított földhasználat nyilvántartást össze kell hangolni az agrárstatisztikai rendszerrel.

5. Telekkönyv és kataszter

Az egységes ingatlan-nyilvántartás szétválasztásának kérdése addig nem fog lekerülni a napirendről, amíg a jelenlegi rendszer nem képes a nyilvántartás működésével kapcsolatos alapvető – az európai

gyakorlatban bevett, elfogadott – elvárásokat maradéktalanul teljesíteni. Ebből az következik, hogy a rendelkezésre álló időt arra kell fordítani, hogy ez az állapot a lehető legrövidebb idő alatt bekövetkezzen. Mit célszerű tenni?

• A nyilvántartás naprakészségének biztosítása a legsürgősebb tennivaló. Ezen a téren két jelentős feladatot látunk. Az egyik az ügyirathátralék feldolgozása, kiemelten a fővárosban. A másik az érdekeltek lakcímeinek aktualizálása. Rövidtávon a BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatalával való együttműködés kialakításával lehet ezt a célt realizálni. Hosszabb távon jogszabály módosítással kell rászorítani az érintetteket, hogy a címváltozást jelentsék.

• Át kell tekinteni – feltehetőleg ez megtörtént már – a jelenlegi szabályozást, és kezdeményezni kell az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény módosítását. Ha a tárca ezt a szándékát nem deklarálja, nehezen fogadtatható el, hogy mindent megtett a nyilvántartás működésének jobbítására.

• Az intézményrendszer működésével kapcsolatos tennivalókat nem ismételjük meg, de ismételt hangsúlyozzuk, hogy lépni kell ezen a területen. A szemlélet még mindig nem a szolgáltató állam ideáját követi.

• Az előzőekből következően nem lehet tovább halasztani, hogy a felhasználók minél szélesebb köre érhesse el hálózaton keresztül a földhivatali szolgáltatásokat.

• Ugyancsak törekedni kell arra, hogy hálózaton keresztül – nem csak a földhivatalban – elektronikus hiteles másolathoz juthassanak az ügyfelek. A cégnyilvántartás esetében ezt a célt megvalósítja az igazságügyi tárca. Nehezen magyarázható meg, hogy a sokkal szélesebb ügyfélkört érintő ingatlan-nyilvántartás esetében ezt miért nem akarják megvalósítani.

• Hosszabb távon arra kell törekedni, hogy az okiratok elektronikus formában rögzítésre és archiválásra kerüljenek, továbbá az archívumba hálózaton keresztül a betekintés is biztosított legyen (tekintsük mintának a cégnyilvántartás továbbfejlesztésének tervezetét). Ezzel azért javasolt foglalkozni, mert bevezetése hosszabb előkészítést igényel.

• A hálózaton keresztül történő szolgáltatások továbbfejlesztésének tervezésekor javasolt az EU-LIS projekt eredményeire támaszkodni.

Összefoglalás

Az előzőek alapján, a „merre kataszter?” kérdés-re adandó válasz a következőkben összegezhető.

Olyan irányt és ezt megszabó feladatokat kell választani, amelyek

- a kataszter további modernizálását célozzák, így jövőbe mutatók, és ezáltal a szakterületnek perspektívát nyújtanak;

- a kataszter megújítását nemcsak műszaki szempontból, hanem intézményműködési és működtetési megközelítésből is vizsgálják;

- összhangban vannak az Uniónak a kataszterrel kapcsolatos irányelveivel;

- közgazdaságilag megalapozottak, és így számíthatnak a kormányzat támogatására, továbbá hozzájárulhatnak a telekkönyv – kataszter vita pozitív lezárásához.

A kérdés tehát fel van adva, a jövő majd megmutatja, hogy helyes irányt választott-e a szakágazat.

Qua Vadis Hungarian Cadastre?

L. Niklasz

Summary

The question is reasonable because there are some challenges to Hungarian Cadastre as follows:

(i) Studying the role that the Cadastre should play within the EU is on the table. Hungary will be member of the EU in 2004.

(ii) International organizations (FIG, UN-ECE, World Bank) formulated their conception and requirements concerning modern Cadastre.

(iii) Finished the first stage of the Hungarian National Cadastre Program.

(iv) Land Parcel Identification System will be established for IACS in Hungary.

(v) Dividing to two separated parts the unified Hungarian land registry and cadastre is the question of the day again.

The author analysis such an effects have these progresses on Hungarian Cadastre, respectively is there harmony between the national and international initiatives?

He states there is no cadastral reform without consideration of Declaration on Cadastre list elements and benchmarking Hungarian Land Administration.

IRODALOM

1. *Mihály Szabolcs*: Kataszteri nyilatkozat elvei az Európai Unióban. Geod. és Kart. 2002/3.

2. FIG Commission 7 Cadastre and Land Management: Nyilatkozat a kataszterről. Geod. és Kart. 1996/4. melléklete

3. Bathurst Declaration – Land Tenure and Cadastral Infrastructures for Sustainable Development. ENSZ – FIG kiadvány, 1999. (magyar változat: Hungis honlapon)

4. *Kaufman, J.–Steudler, D.*: Cadastre 2014 . FIG – Commission 7. 1998

5. *Steudler, D.–Kaufmann, J.*: Benchmarking Cadastral Systems. FIG – Commission 7. kiadvány, 2002

6. Land Information Management for Sustainable Development of Cities – Best Practice Guidelines in City-wide Land Information Management. FIG Commission 3 – UN-HABITAT kiadvány, 2002

7. *Leo Olivier*: Cadastre and Land parcel identification for the purpose of the European Common Agricultural Policy. 1st Congress on Cadastre in the European Union, Granada, 2002

8. HM Land Registry: Inventory of Land Administration Systems in Europe and North America. London, 2001

9. The Surveying Activities at the Austrian Federal Office for Metrology and Surveying: an Economic Analysis (Volkswirtschaftliche Studie zu den Leistungen des Bundesamtes für Eich und Vermessungswesen im Vermessungswesen. Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit). Final Report, 2001. Project No. 96000/11–IV/13/01

10. *Niklasz L.*: A Nemzeti Kataszteri Programról. Geod. és Kart. 1996/2.

11. *Duran Boo I.*: Two initiatives for the approximation of the cadastres of member States: the „Declaration on Cadastre in the European Union” and the „cadastre permanent committee”. Documentation of the Permanent Committee on Cadastre in the EU

12. *Annoni, A.*: Coordination and regulation of the Cadastre: Initiatives within the EU. Documentation of the Permanent Committee on Cadastre in the EU

13. Überprüfung der Amtlichen Vermessung. Schlussbericht. Bundesamtes für Raumplanung. Zürich, 1996

14. Teljesítményalapú feladat-meghatározás és -finanszírozás bevezetése a földhivatalokban – javaslat a költségvetés tervezés és a költségvetés megreformálására. FVM FTF belső jelentés, 1999

15. *Niklasz L.*: Az IER megvalósításának koncepcionális kérdései. Geod. és Kart. 2002/7.

16. Proceedings of the UN-ECE Workshop on Land Market: a Challenge to Land Administration. Budapest, 1998

17. Land Parcel Identification System in the frame of Regulation (EC) 1593/2000. Discussion Paper. EC DG JRC 2001